

de provincie Friesland, heeft hij als een bijzonder inspirerende tijd ervaren. Nu de dagvlinderatlas is verschenen, vindt hij het tijd geworden om afscheid te nemen. Er wachten nieuwe uitdagingen. Gerard Bergsma bedankt Philip vervolgens voor zijn grote inzet, deskundige inbreng en het vele werk wat hij voor de Vlinderwerkgroep heeft gedaan en overhandigt hem een enveloppe met inhoud. Philip geeft hierna de voorzittershamer aan Gerard.

Ervaringen/mededelingen/eigen inbreng door leden: Arnold Slagter vraagt, of op enige wijze invloed kan worden uitgeoefend op Rijkswaterstaat met betrekking tot het maaibeeld langs de provinciale wegen. Dat is namelijk niet best. Van gefaseerd maaien hebben ze daar kennelijk nog nooit gehoord. Na enige discussie hierover, valt de naam van Niels Schotsman, bioloog van de provinciale overheid.. Verder kan over deze kwestie ook contact worden opgenomen met de FFF.

Gerrit Tuinstra vertelt iets over het frequente onderzoek (samen met Henk en Auke Hunneman) afgelopen jaar in het gebied van de Duurswouderheide. Hij is er in totaal 22 keer geweest. Er zijn 277 macrosoorten nachtvlinders aangetroffen. Onder andere *Eupithecia exigua* (nieuwe soort voor Friesland), *Eupithecia selinata* (slechts 1 keer eerder in Friesland aangetroffen) en *Panthea coenobita*.

Volgens Andy Saunders verschijnt er binnenkort in Engeland een nieuw boek over de Eupithecia-soorten.

Na de pauze vertoont Gerard Bergsma dia's over de totstandkoming van de dagvlinderatlas en vervolgens enkele series over nachtvlinders. Helaas gaan de (nieuw aangekochte) diadozen wat stroef door de projector, zodat deze telkens vastloopt. Het blijft derhalve bij een enkele serie. Volgende keer beter.

## **Vlinderwerkgroep stuit op aangename verrassing in het Fochtelooërveen!**

H. en A. Hunneman

Vorig jaar hebben we uitgebreid verslag gedaan van de activiteiten van de vlinderwerkgroep in het Fochtelooërveen. Dit jaar hebben we de 'werkzaamheden' echter onverminderd voortgezet. Hiervoor waren een aantal redenen: ten eerste bestond er -ondanks het vrij intensieve onderzoek- nog steeds geen *volledig* beeld van de verspreiding van het Veenhooibeestje over het veen. Zo bleef het onderzoek in bepaalde delen van het veen in gebreke, vanwege de aanwezigheid van kraanvogels. Maar ook het Drentse deel en enkele (kleine) percelen, in handen van Staatsbosbeheer, werden niet op de aanwezigheid van het Veenhooibeestje getoetst. Daarnaast is er heel weinig bekend over ei-afzetplekken en overwinteringsplekken van de rupsen in het veen. Tot slot was nader onderzoek gewenst naar aanleiding van de bevindingen van vorig jaar.

Evenals het voorgaande jaar was de doelstelling wederom het verkrijgen van een goed beeld van de verspreiding van de aandachtssoort over het gebied.

gebied, goed uitziet. Dat er hier sprake is van een incidentele opleving lijkt ons evident. De tijd zal ons leren in hoeverre het Veenhooibeestje zich werkelijk herstelt.

### **Bijzondere waarnemingen in 2000.** Jannie Sinnema

Opvallend was het aantal binnengekomen waarnemingen van de Gehakkelde Aurelia (*Polygonia c-album*): bijna 100 exemplaren. Op enkele plaatsen werden zelfs 4 vlinders tegelijk op de Herfstasters gezien. Ook zijn er rupsen gevonden en opgekweekt. Na de uitgave van Dagvlinders in Fryslan kunnen we alweer enkele nieuwe vindplaatsen toevoegen zoals Dokkum en Damwoude. In 2000 zijn ook twee nieuwe vindplaatsen van de Kommavlinder (*Hesperia comma*) vastgesteld: op 23 juli en 12 augustus in het Fochtelooërveen en op 11 augustus in Wijnjewoude. Op 13 augustus werd een Koninginnepage (*Papilio machaon*) in Heerenveen waargenomen. De tweede melding van deze mooie dagvlinder kwam uit Nijeberkoop op 29 augustus.

Van de trekvlinders waren de Atalanta's (*Vanessa atalanta*) volop te bewonderen, terwijl de Distelvlinders (*Vanessa cardui*) zich slechts af en toe lieten zien. Meestal worden de Luzernevlinders op de Waddeneilanden gesignaleerd. Dit jaar waren er ook meldingen van de Oranje Luzernevlinder (*Colias croceus*) uit Menaldum, Leeuwarden en Joure. Ook zijn er meldingen van enkele pijlstaarten onder de trekvlinders. De Onrust of Kolibrievlinder (*Macroglossum stellatarum*) is gezien in Lemmer, Hemrik en Damwoude. De Windepijlstaart (*Agrius convolvuli*) is waargenomen in Ternaard (twee exemplaren) en Harlingen. De Doodshoofdvlinder (*Acherontia atropos*) werd gemeld uit Ternaard, Hallum en Oosterwolde.

Tijdens de excursie van de Secties Ter Haar en Snellen in Bakkeveen en het Blauwe Bos bij Haule is het voorkomen van 157 soorten microvlinders en 216